

גליון 711
שנה י"ד תשפ"ו

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך
(כ"ח כ"ב)

כותי אחד שאל את ר' מאיר איך אתם אומרים יעקב אמיתי דכתיב "תתן אמת ליעקב", אמר לו הן, אמר לו ולא כך אמר "וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך"? אמר לו הן, אמר לו הפריש שבטו של לוי אחד מעשרה, למה לא הפריש לוי אחד מעשרה לב' השבטים הנוספים אפרים ומנשה? אמר לו וכי י"ב הן, והלא י"ד הם אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי. אמר לו כל שכן הוספת מים הוספת קמח, אמר לו אין אתה מודה לי שהן ד' אמהות, אמר לו הן, אמר לו צא מהם ד' בכורות לד' אמהות, הבכור קודש ואין קודש מוציא קודש, אמר לו, אשריך ואשרי אומתך שאתה שרוי בתוכה

(ב"ר ע' ז')

פרשת השבוע

היה בכוחו של העגלון לעצור, והעגלון בעצמו היה אחוז אימה. החסיד הביט בפני הצדיק וראה שפניו שלווים ולא יראה פחד. שאל החסיד האם הרבי אינו מפחד מהסכנה? לא, ענה הרבי, המפחד מהבורא יתברך אין פחד הסוסים עליו

ויחר ליעקב ויאמר ללבן מה פשעי ומה חטאתי כי דלקת אחרי (ל"א - ל"ז)
הרה"ק השר שלום מבעלזא זיע"א, היה ידוע כמעורב עם הבויות וגם אפיקורסים והמשכילים באו אליו, ושאלו ממנו עצות, והתווכחו אתו בעניני אמונה וכו'. והוא ענה להם כרוב חכמתו עליו, בסבלנות ובחכמה נפלאה. פעם אחת ברבות השאלות עליו מצד אחד פוקר שהוציא אותו משוי משקלו, אמר להם הצדיק, עכשיו כבר הוסבר לי מה שאמר יעקב אבינו ללבן, מה פשעי ומה חטאתי כי דלקת אחרי, כלומר הקדושה רודפת תמיד אחרי הניצוץ דקדושה. סטרא אחרא מאידך, רודפת תמיד אחרי מקום לא טהור למקום חטא ופשע, אם כן, מה שאתה לבן דולק ורודף אחרי כנראה שאתה מריח איוה חטא ופשע בי. וזה מה שאני מהרהר כעת, המשיך הצדיק, זה מה שהאפיקורסים למיניהם, בחרו בי המטרה בשאלותיהם להטרידנו, והו כנראה משום שהרחתם משהו חטא ופשע בי, ועל זה עלי לפשפש במעשי, מה פשעי ומה הטאתי כי דלקת אחרי.

כי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך (כ"ח - ט"ו)
פעם בא לפני הרה"ק מרווין זיע"א חסיד לשפוך לפניו שיחו ולהיוושע בדבר ישועה ורחמים. הרה"ק רבי דוד משה מטשארטקוב זיע"א שהיה אז רך בשנים כבן אחד עשרה, הבחין באותו חסיד שהוא שרוי בצער רב ובדאגה גדולה, והבין שצרתו צרה גדולה. על כן נתעורר בו רצון לדעת איך יפול דבר, ומאין תבוא ישועתו? המתין רבי דוד משה אצל פתח חדרו של אביו עד שיצא החסיד מלפני הקודש, ושאלו מה אמר לו אביו הרבי? סיפר לו החסיד ברכת הרבי דער אייבערשטער זאל דיר העלפען (הקב"ה יעזור לך). אמר לו רבי דוד משה: הכנס שוב אל הקודש פנימה ושאל את אבי, מה יהיה עד שיעזור השי"ת? ציית לו החסיד ויעש ככל אשר צוהו. וכשיצא סיפר לו שענה לו הרה"ק מרווין "עד שיעזור השי"ת, גם יעזור השי"ת" כששמע רבי דוד משה מטשארטקוב, פתח ואמר: לזה כיוון הכתוב "כי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך" גם עד אז לא אעזבך ואעזור לך.

לולי אלהי אבי אלהי אברהם
(ל"א - מ"ב)

מסופר על הרה"ק רבי יצחק מאיר מגור זיע"א, שנסע פעם אחת עם אחד מהסידיו, וכשהגיע המרכבה במורד הר תלול, נבעתו הסוסים והתחילו לרוץ, ולא

זמני השבת

פרשת ויצא

זמני כניסת השבת

ירושלים: 4:00 ת"א: 4:14

זמני יציאת השבת

ירושלים: 5:15 ת"א: 5:16 ר"ת: 5:48

הלה הבין שלא יצליח לשכנעם להניחו לנפשו, ולאחר היסוסים רבים נאות לספר את סיפורו.

אני גר בעיירה קטנה, בבית ממולי גר חברי וידידי הטוב, חברים קרובים אנו עוד מילדותנו, חברי זה הוא רוכל במקצועו, הוא יוצא לתקופות נדודים בכפרים שבסביבה, מוכר לתושבים מיני סדקית, ומוזה הוא מוצא את פרנסתו, בכל פעם שהוא שב ממסע נדודים שכזה, מתקבצים שכנים ומכרים לברכו לשלום, ואני בתור ידיד טוב מגיע כמובן ראשון.

פעם אחת כששב חברי לביתו לאחר תקופת היעדרות ממושכת, הלכתי לברכו לשלום, בבית ידידי חש כמו בביתי שלי, נכנסתי לבית ומצאתי שחברי נעדר ממנו, הילדים שיחקו בחצר והאימא היתה עסוקה בעבודה במטבח. כהרגלי פתחתי את המזנון כדי להוציא טבק למלא את מקטרת, ועיני נחו על ארנק שהיה מונח שם גלוי לעין, כל הארנק היה מלא בכסף, כל מה שהרוויח ידידי בסיבובו האחרון, ושייעד לקניית סחורה חדשה. "כך אין נוהגים" חשבתי בלבי, "לא משאירים ארנק מלא בכסף גלוי לעין רואים.

אני אלמד את חברי לקח" נצנץ במוחי רעיון, נטלתי את הארנק והחבאתי אותו בכיסי, "כשחברי ישוב ויבחין שהכסף נעלם, ייבהל מאוד, ולהבא לא ינהג עוד בחוסר אחריות" אמרתי לעצמי. המתנתי לחברי אך זה בושש לבוא, החלטתי לשוב לכמה דקות לביתי כדי לסדר דבר מה, מתוך כוונה לשוב מיד, יצאתי מהבית כשבמוחי ערוך נאום המוסר שאטיף לידידי על חוסר זהירותו.

אלא שבפועל נתגלגלו הדברים אחרת, חברי שב לביתו וכאשר גילה לתדהמתו כי כל הכסף שקיבץ בידי עמל נעלם ואיננו, פרץ בזעקות מרות, רעייתו פרצה בבכי קורע לב, כל בני הבית נרתמו לחיפושים, הם הפכו את כל הבית, אך לשווא כמובן, שכנים וידידים שהגיעו לברך את בעל הבית כדרכם, אך הוסיפו לאווירה המתוחה ממילא, כאשר שבתי לבית ידידי עם הארנק בכיסי, שררה בבית אבלות כשל תשעה באב, הרגשתי שטעיתי ומעשה הקונדס שלי כלל לא היה משעשע, באווירה כזאת לא היה בי העז והאומץ להודות קבל עם ועדה כי אני הוא האחראי לכל המתרחש, וכי אך לצון חמדתי, העמדתי פנים כאילו איני יודע דבר, הבעתי השתתפות בצער של ידידי, וחשבתי להחזיר את הארנק למקומו ברגע מתאים באין רואים.

מה לחש הבעש"ט הקדוש ליהודי שישב בעגלה בדרך לחופת אחד מצאציו

כל העיירה לבשה חג לכבוד המאורע החשוב, ואורחים רמי מעלה הגיעו מכל הסביבה, לא בכל יום נערכת שמחה גדולה שכזו, הבעל שם טוב הקדוש זיע"א מוביל היום בשעה טובה את אחד מצאצאיו לחופה, תהלוכת החתונה יצאה לדרך כשבראשה צועד הבעל שם טוב והמחותנים' ולצדם החתן, ואחריהם קהל גדול של יהודים לבושים בגדי חג.

אותה שעה נכנסה לעיירה עגלה שבה ישב יהודי זר, לבטח היא לא הייתה מסבה כל תשומת לב מיוחדת, אלמלא עצר הבעל שם טוב פתאום את התהלוכה, עזב את מקומו ופנה אל העגלה, הכל ראו כיצד פונה הצדיק אל היהודי היושב בה, לוחש מילים ספורות על אוזנו ושב להוביל את החתן לחופה. על אף שחזותו של האיש הייתה כשל יהודי פשוט, היו החסידים בטוחים שהוא "צדיק נסתר" והרי רבם הצדיק עיכב את החופה אך ורק כדי להחליף עמו מספר מילים.

את השמחה המיוחדת והתרוממות הרוח הגדולה ששררו באותו לילה בשמחת החתונה, יקשה לתאר על ידי הקשה על מקלדת המחשב, היו אלה מאותן שעות מיוחדות שבהן נשכחים כל הבלי העולם הזה, והנפש כולה מתעלה בשמחה אמיתית וטהורה. לפנות בוקר אחרי החתונה הנפלאה כשהתפזר הקהל איש איש לביתו, נזכרו החסידים במאורעות הערב החולף, הם נזכרו גם באותו "צדיק נסתר", שרבם עצר בגינו את תהלוכת החופה כדי ללחוש על אוזנו דבר מה, ביררו ומצאו היכן מתאכסן היהודי הזר, ופנו לעבר מלוננו, הם קיוו כי היהודי ה"צדיק" יאות לשוחח עמם ולגלות שביבים מדברי הבעל שם טוב אליו.

"שלום עליכם רבי" פנו אליו ביראת הכבוד, "רבי?" תמה הזר, "לא רבי אני ולא בן רבי", "אל נא יסתיר רבנו את עצמו מאתנו", עמדו החסידים על שלהם, "אם מורנו הבעש"ט הקדוש מצא לנכון לעכב אתמול את החופה, לגשת אליו וללחוש סודות באוזנו, ברור לנו כי אדם קדוש הוא כבודו". "לא צדיק אני ולא קדוש" השיב האיש, רבכם לחש באוזני דבר שקשור בעניין פרטי לחלוטין, וניסה להתחמק מהחסידים, על פניו ניכרה אי נוחות רבה. אך החסידים לא הרפו וביקשו: "יספר לנו אפוא את העניין".

משל ונמשל

כל טובות העולם הזה מותנות בקיום התורה והמצוות
אולם אדם הנהנה מהעולם הזה ואנו חפץ בקיום המצוות,
הרי שהוא אוכל עולמו בחייו, ואף אם עשה מעשה מצוה
זה או אחר, נחשב לו נדבר כניכוי שכרו.

משל למה הדבר דומה: לעשיר שהיתה לו בת כלילת
המעלות, ואביה חיפש לו חתן מופלג בתורה ובמידות,
אחר יגיעה מצא בחור בעל מעלות יחיד ומיוחד. אביו
של הבחור גר בעיר רחוקה, שלח העשיר את מרכבתו
ההדורה להביא את האב אל עירו, כדי לסיים את
השידוך למזל טוב. כאשר הגיע אביו של החתן ונפגש
עם אבי הכלה, נמלך בדעתו ומסיבה כלשהי לא הסכים
לשידוך. ראה העשיר כי אבי החתן אינו מסכים לשידוך,
החליט לשדל אותו בממון, ולחש על אזנו כי מלבד סכום
הנדוניה שיתן בעין יפה לבני הזוג, בדעתו לתת עוד
ארבע מאות וזו לאבי החתן. למרות ההצעה המפתה
נשאר אבי החתן בסירובו ולא הסכים לשידוך. כאשר
ראה אבי הכלה כי כן, פנה אל הבחור עצמו, ועד מהרה
סיכמו שניהם על השידוך למזל טוב ללא הסכמת אבי
החתן. לאחר חתימת שטר התנאים בא אבי החתן אל
העשיר וביקש ארבע מאות וזו כפי שהובטח לו ענה
העשיר: לא ולא! אמת כי הבטחתי לך סך זה, אולם רק
כדי לזרז אותך להסכים לשידוך, אך עתה כבר נחתם
השידוך למזל טוב ללא הסכמתך, ועכשיו מה לי ולך?

והנמשל: הקדוש ברוך הוא עשה כביכול שידוך עם בני
ישראל, אלא שעיקר השידוך הוא עם הנפש החפצה
בקיום המצוות. אמנם, הנפש עומדת ביד הגוף, וכל
מצווה שתחפוץ לקיים, עליה לבקש תחילה את רשות
הגוף שיתרצה ויסכים לדבר, הנפש צריכה את רצון
הרגליים ללכת אל בית המדרש, ואת הסכמת הידיים
ללבוש ציצית ולהניח תפילין וכדומה. על כן אם הגוף
מסכים ברצון, מן הראוי לתת לו מעט שכר בעולם הזה
על שהסכים לרצונותיה של הנפש. אולם אם הגוף אינו
חפץ בכך, על פי דין ראוי לו שלא ייהנה מן העולם הזה
כלל וכלל, אם אכן נהנה, ידע כי מכלה הוא את מעט
שכרו השמור לו לעולם הבא.

(המגיד הקדוש מדובנא זיע"א)

אך יום רדף יום והודמנות נאותה להשבת הארנק לא
נפלה לידי, ידידי לקח כבר הלוואות והגיע להסדרים
מסוימים עם נושיו, ולא הייתה לי כל אפשרות להשיב את
הכסף מבלי שהכל יחשבוני לגנב.

חלפו כמה חודשים והכסף עדיין היה בידי, בלית ברירה
התפתיתי לעצת יצרי לעשות בכסף איזה עסק מוצלח
ולאחר מכן להשיבו לחברי בתוספת רווחים הגונים
שאצבור עבורו, אך בעיירתי שבה הכל מכירים אותי ואת
אפשרויותי הכלכליות, לא יכולתי לפתע לקום בבוקר
אחד ולעשות עסקים כסוחר גדול, מבלי לעורר חשד.
שכרתי אפוא סוס ועגלה ויצאתי לדרך, כך הגעתי לכאן
כשבמוחי תכניות רבות ורעיונות לעסקים שונים שאוכל
לעשות. בדיוק כשבאתי הנה, נקלעתי אל תוך שמחת
החתונה של רבכם הבעל שם טוב הקדוש.

החסידים האזינו משתוממים לסיפורו של האיש שאך
לפני רגעים מספר "חשדו" אותו בצדיקות יתרה, כשהגיע
לשלב הזה בסיפורו, נראה היה כי העדיף לעצור ולא
להמשיך הלאה, אבל עיני החסידים לא הניחו לו לעשות
כן, ואולי, חשב לעצמו, יהיה בגילוי כל האמת בבחינת
"וידוי דברים" שיסייע לו להיטהר מחטאו, כך או כך
כעבור רגעים אחדים, המשיך היהודי בסיפורו: כשהבעל
שם טוב הקדוש ראה אותי יושב בתוך העגלה, עזב את
הכל, ניגש אלי ולחש באוזני: "עדיין אין זה מאוחר לתקן
את העוול, חזור לביתך והשב מיד את הכסף, אני מבטיחך
שחברך יאמין לך ולא יחשוב שהיה בכוונתך לגנוב את
כספו, במקרה הצורך אבוא בעצמי להעיד שכך הם פני
הדברים, ואולם אם תתעכב עוד, עלול כבר להיות מאוחר
מדי".

אלה היו המילים שהבעל שם טוב אמר לי אמש, אבן
כבדה נגולה מעל לבי, סיים היהודי הזר את סיפורו, ושתי
דמעות נצצו בזוויות עיניו, אני יוצא עתה חזרה לביתי
לקיים את דברי הבעל שם טוב, למדתי לקח לכל החיים.

מסיפור זה נבין במעט את האהבת ישראל הגדולה
שיקדה בלבו הבעש"ט הקדוש, ואת התמסרותו לכל יהודי
אף ברגעים הנעלים של הובלת בן משפחה לחופה.

צ'ין אדם לחברו

והחזקת בו

מסופר על הרה"ק רבי יוסף זונדל מסלנט זיע"א שבעירו התגורר עני מרוד שבתו הגיעה לפרקה, אך לא היה באפשרותו להשיאה כי בכיסו לא נמצאה אפילו פרוטה אחת. לאותו עני היה קרוב משפחה עשיר וירא שמים, אך הוא התעלם מקרובו העני ונמנע מלהעניק לו את התמיכה המיוחלת. נודע הדבר לרבי יוסף זונדל והוא החליט לפעול עבור הכנסת כלה, בא אל הקרוב העשיר וסיפר לו על מצבו הדחוק של קרובו העני, וביקשו שלא יתעלם ממנו. אמר לו העשיר אותו עני הוא קרוב רחוק שלי וכמעט אין קשר משפחתי בינינו, ולכן אין זה מן הצדק שידרוש ממני לספק לו את כל צרכי החתונה. שאל אותו רבי יוסף זונדל האם אתה מתפלל כל יום? "בוודאי" השיב העשיר, "וכי כבוד הרב חושד בי שאינני מתפלל?" אמר לו הרב, אם כן אמור נא באזני את תחילת תפילת שמונה עשרה, נעלב העשיר ואמר והרי כל תינוק רך יודע שהתפילה לתפלת שמונה עשרה היא "ברוך אתה ה' אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב". רבי יוסף זונדל הפסיק ושאל אותו, אמור לי מתי חיו אבותינו אלה? השיב לו העשיר לפני כמה אלפי שנים. אמר לו רבי יוסף זונדל: אבותינו חיו לפני כמה אלפי שנים, ולמרות זאת הנך מזכירם שלש פעמים ביום. כדי שבזכות אותם קרובים הרחוקים ממך מרחק של אלפי שנה, יעזור לך ה' ויברכך בכל, והנה כשאני בא לבקש ממך עזרה בעבור יהודי שהוא קרובך החי עמך היום ואשר מחתן את בתו שהקב"ה נתן לו, משיב אתה לי כי זהו קרוב

רחוק? התבייש אותו עשיר מדבריו האמיתיים והמחוכמים של הרב, וכעבור זמן קצר שלח לקרובו העני את כל הכסף הנחוץ להוצאות החתונה.

חידוש בהלכות "הכנסת אורחים"

בימי ילדותו של הרה"ק רבי ש"ב מפרשיסחא זיע"א, באו אורחים אל אביו הרב מווידיסלאב, הכין הרב סעודה בשבילם, בשעת אכילתם קרא לבנו הילד ר' בונים ואמר לו: לך בני, ותחדש בענין בהלכות "הכנסת אורחים". הלך הילד לחדר השני, התמהמה זמן מה, וחזר לאביו ואמר שחידש כבר. האורחים ששמעו שהילד הוא עליו וחריף מוח, חשבו שבוודאי ציוה עליו אביו שיאמר איזה חידוש בהלכה.

לאחר הסעודה אמר להם הרב: נלך ונראה מה חידש בני, נכנסו לחדר וראו שעמדו שם מיטות מוצעות בכרים וכסתות נאים. "אכן חידוש נאה חידש בני" – הפטיר הרב.

זהירות בכבוד אשתו ובני ביתו

נוהר מאוד היה הרה"ק ה"סבא" מסלבודקה זיע"א למנוע צער מבני ביתו. היה מושיט עזרה לאשתו בעבודותיה ומשתדל שלא תגרם לה טרחה. ואף על פי כן, תמיד חשש פן לא יצא ידי חובתו, והיה מרבה לבקש ממנה מחילה. בקשת מחילה מיוחדת הייתה שמורה עמו לערב יום הכיפורים, טרם לכתו לתפילה בשיבה. היה מתחנן לפניה שתסלח לו. ולא זו משם עד שלא שמע מפיה כי היא מוחלת לו בכל לבה.

תלולא דעדקא

שבת קודש ט' כסלו

הרה"ק רבי דובער ב"ר שניאור זלמן (האדמו"ר האמצעי מליובאוויטש – תקפ"ח)
הרה"ק רבי משה מסלוביטא ב"ר פינחס מקאריץ (תקצ"ח)

יום ראשון י' כסלו

הרה"ק רבי פינחס מנחם אלעזר מפילץ (שפתי צדיק) ב"ר בנימין אליעזר (תרפ"א)

הרה"ק רבי איסר זלמן מלצר ב"ר ברוך פרץ (תשי"ד)
יום שלישי י"ב כסלו

רבי שלמה ב"ר יחיאל (המהרש"ל – של"ד)
הרה"ק רבי אברהם דוב מאבריטש ב"ר דוד (בת עין – תר"א)

יום רביעי י"ג כסלו

האמורא רבינא בן רב הונא (ד"א רל"ז)
הרה"ק רבי שלמה זלמן (יוסף) מוילעפאל
ב"ר אברהם (אליהו) (תרי"ח)
הרה"ק רבי דב בער מליעווא ב"ר ישראל מרוזין (תרל"ו)

הרה"ק רבי ישראל ממודוץ ב"ר שמואל אליהו (תרפ"א)

הרה"ק רבי ישראל מטשארטקוב ב"ר דוד משה (תרצ"ד)

יום חמישי י"ד כסלו

ראובן בן יעקב משבטי קה (ב"א – שי"ח)
הרה"ק רבי מנחם נחום משטיפיענעשט ב"ר ישראל מרוזין (תרכ"ט)

יום שישי ט"ו כסלו

רבינו הקדוש רבי יהודה בן רבן שמעון (ג"א תתקנ"ג)
הרה"ק רבי דוד ב"ר יצחק מסקווירא (תר"פ)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נטליאל הכהן רביטבין שליט"א
מחבר "ב"א אור"ח" רפרט "זמן החרש" על המעשים.

המתנת שש שעות בין בשר לחלב (ד)

אדם שאכל בשר, ויש לו שיניים תותבות, שעשוי באופן שאפשר להוציאם מהפה ולהכניסם, לא די לנקותם על ידי הדחה בעודן בפיו, כי כידוע שהמאכל נכנס בהם, אלא יוציאם וינקם וידיחם. (מעדני השלחן סימן פ"ט, במטעמי השלחן שם ס"ק ג'). [כמובן ינקם וידיחם לא ליד אנשים, כדי שלא יגעיל אותם מהשיניים התותבות שלו] (ב) חוץ ממה שצריך להמתין שש שעות בין בשרי לחלב, צריך גם כן לברך ברכה אחרונה על הבשר שאכל, ואם ממשיך הסעודה ולא בירך, אפילו המתין כל היום, ולא אכל עוד בשר, אסור לאכול חלבי. (רמ"א ביור"ד סימן פ"ט, ובט"ז שם ס"ק ב')

קרית קרעטשניף רחובות

טל: 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי

08-8422112 ההגנה 54 רחובות

P6422112@gmail.com

לע"נ הרה"ק

רבי דובער ב"ר שניאור זלמן

האדמו"ר האמצעי מליובאוויטש זיע"א

נלב"ע ט' כסלו תנצב"ה